

ERZSÉBETVÁROSLIGETI ŐSZIKE

A VAGABUNDKORZÓ VII. könyvéből

SARUSI MIHÁLY

– Zabiszájú, akarsz tőlem valamit, vagy nem?!

Fehérlőtönys ifjanc hörög az Erzsébetvárosi Csikágó főuccájának egyik uccasarkán a néki repedt sarkát mutogató széplánynak fordulva.

– Nem.

De visszajön a csinibaba kicsi forma mindene-van pici hölgy. Vénebb társa figyel, mi lesz ebből kutyaszaros, kutyahúgyos Pestünkön.

Kutyát sétáltatnak a kopott, négy-öt emeletes bérpaloták közén; hányan? Valahányan lakásukat kutyaoállá nemesítők.

Disznót, kutyát ólba (s természetesen külön kutyaoólba, disznóólba), tehenet, lovat istállóba, nem hogy a tisztaszobádba, házad legföltettebb helységébe... e vadbarmokat?

– Tanyasi vagy, facsiga, mi pedig városiak!

Pestiesen szólván benne az ürülékben ketten: Te, meg állatod.

Marha egy ügy: az ucca köve megolvad Belváros kakijától, pisijétől.

Ifjú pár: két kutyussal. Le, föl; emeletes otthonuk van.

Újgazdagék méregdrága nagykocsijának ketreccel ékes hátsó fertályába – a volt raktérbe – eresztik kutyájukat.

Csóró emeleti lakos kutyagol kicsi korcsa mellett. Egykutya, kutyasors, sorsuk, életük.

Szarra, húgyra – gyermek: ide?!

– Gyerek?!

Minek.

A legújabb magyar Arbaton a bennszülött mellett leginkább kínai, muszka. A helybéliek? Alig újabb erzsébetvárosiak: eleiket berakták a tulajdonosaiktól elvett csinos bérházakba, a mára teljesen lelakott bérkaszárnnyákba.

– Majd az Állam!

Majd. (Ha fagy?) (S még nem fagy.) (Csak fogy.)

Amire tanította őket a kolhozállam: várják – eltátott, lassan fogatlan, némiképp bides (gyomormélyt idéző illatú) szájukba – a sült galambot.

Újcsikágó szinte üres zsidónegyede; igyekvő polgár mutatóba ha kerül ma e negyeden. Új nép, másfajta raj? Kinek másképp nő a haja, szőre szála.

Az Aréna úti, Dózsából lett (kínai) Kilenc Sárkány vendéglővel átellenben a nemkülönb a Nagy Fal mellől való Nagy Fal étterem.

Ez a húgy: itt és most... Ereszcساتornától a járda szélin ácsorgó kocsiig: véletlen nem ebed vizelete?

Tíz szomszédból hat nem köszön. Egy segít, egy gáncsoskodik, a többi csak néz. Öregapja tanyáján sem volt ilyen jó dolga! Szavaz is, tudja, mi a dolga, kitől kapta e paradicsomi Húgyos-Pestet. Csikágó uccában Csikágó kutyája.

– A gyerek? Hálátlan! Nem úgy a kutya.

A szegény. A szőröncsétlen.

Hozzad szokik, a végén meg sem tud lenni nélküled, fontos vagy neki! Míg fiad, leányod? A gyermek: ahogy teheti, kiröpül, önállósítja magát. A háládatlan.

Hogy ne mondjuk, micsoda a kicsodának.

Jó fél méter magas fa-, jó nyagrasznai kőkerítéssel kutyahúgytól óvott idei fatelepités a majdnem sétálóuccában. Amoda a sarkon kutyapizsok-gyűjtő szemeteskuka vár hetek óta kutyaillemhelyre vágó illedelmes kutyatartó polgárra (e húgyos világvárosi – húgyvilágvárosi – magyarvilágban).

A kutyabudi (kutya buda): körbe de kakilva, de húgymentesen. Amott, a csatornánál, amoda, az öreg, málló falnál, új vakolásnál: jobban esik!

– Viki! – inti rendre a mögöttük rosszakodó világ színvonalú (funlandi? skót? labradori? német?) kölyökkutya pár kis kan (szukajelőlt?) egyikét.

Ifjasszonyok csont nélkül százat, fiatalurunk fölpucolva százhuszat nyom a latban; kéz a kézben andalognak a késődelutáni árnyas ligeti sétányon, mögöttük hancúrozik a kiskutya – jól kifejlett, kamasz-páros.

Még ha kuvasz, komondor, puli volna! Rend lönne, rend Pest-Budán, Húgy-Pesten. Hol kelletténél több a húgyagyúvá pállott – amúgy kivagy, magát sokra tartó – rakás szőröncsétlenség.

Gyermek, ezeknek?

– Hogy nevelem föl ebben a bizonytalan világban?

Kutyáik kétannyit zabálnak (színhúsból), mint ama elmaradó – vagy csak késő, késlekedő? – (késő bánat), majd ha ráérünk, nyugdíjban, ha megérkező kiseddek.

– Jó, hogy nem Jancsi és Juliska!

Kisleány testvérpár vezeti át a ligeten a család legeslegújabb kedvencét, a pár hetes – így még valóban picuri – kutyulit.

– Nem édes?

Édi, nem.

Hogy el löhet vele játszani! Nem úgy, mint azokkal a tökéletlen – szófogadatlan, mindig a saját fejük után menő – szomszédgyerekekkel. Hogy ha megnő – borjú nagyra –, szélnek ereszthesse papa, mama. Mert úgy már nem ér a nevük! Erre hogy gondolhattak volna.

Egy kóbor kutyával több, vagy még több.

Kivert ebed, Magyarhon: mennyi, de mennyi.

Inkább, mint árva gyermek. Mert az efféle teszi ki a babát is a kuka mellé. (Akinék az élet: annyi.)

Istenke, Istenke. (Déva – ferences – árvaothton.)

(Ószike, nyáron.)

Tán minden tizedik nő sétáltat, levegőztet, kocsikáztat kicsikét. (Kilencből négy-öt a kutyusával párban, ne adj Isten kutyás háromszögben emberrel, embőrnek valóval, latrá-

val.) Hiába, ha egyszer ők Szabadok akarnak lenni Asszony, Anya, Feleség helyett. (A harmincas évek végén Székelyudvarhelyre hazalátogató Tamási Áron észleli: városi asszonyt kutyával, falusi asszonyt gyermekkel láthat az ember a székely anyaváros főterén.)

A Ligetben legalább elrejtji a fű a gyöp taposóaknáit. (Így aztán csak kitalálták, mi lehet a Városliget haszna ebben a haszontalan világban.)

Kismama tolja át a ligeten a babakocsiját.

– Nézd, milyen cukor! – hallani a közelben.

Nézheted: az a mitugrász labdakergető, labda-visszacipelő nagy fülű kutyuka. (Kutyika, Kutyu, Kuty-kuty.)

– A nagyfülű világban nem így vót!

Nem, nem.

– Felejsd el.

A Mária Országá Temploma helyén álló Rákosi-feszület mögött másfél szaladásra.

Mentsd Gyula bátyád – szekszárdi, mindenfelőli – csempészárúját! Napúton, Naphídon

– e füves hajléktalan-szállás mellett – a Napba.

Pesty (naplement előtt pár órával) húgyos – ganyés – gatyában.

– Világ-falu!

– Világ-város!

...feleselnek.

Ki tudja.

...A felső-erzsébeti Városligetben.

A Szögliget határában fekvő Szádvár ábrázolása a 17. sz. végéről.